

Konferencja SONDAŻ POLSKI. METODA, ETYKA, MEDIA

Kto wypełnia te ankiety przez internet?
I co z tą reprezentatywnością?

Michał Kot
Dyrektor Badań w IIBR

Badania bez ankietera

Na początku był ankieter, który:

- wyjaśniał trudne pytania
- podpowiadał, powtarzał
- zatrzymał respondenta dłużej (70 minut)

... a kiedy ankietera zabrakło, nikt:

- nie wyjaśnił
- nie powtórzył
- nie zatrzymał

... dlatego w pierwszych badaniach online wiele było:

- przerwanych ankiet
- nielogicznych odpowiedzi
- problemów z kontrolą prób

W badaniach spotkały się dwa światy

Klasyczny

Współczesny

* Zdjęcia pochodzą z Wikipedii

Trzeba było próbować i nauczyć się to robić na nowo **ONLINE!**

- Jak dobrać próbkę?
- Jak zapraszać do badania?
- Jak budować kwestionariusze (struktura, czas)?
- Jak projektować pytania kwestionariuszowe?
- Jak utrzymać uwagę w kwestionariuszu (wszystkich)?
- Jak porządkować zebrane dane?
- Jak ważyć dane?
- Jak analizować?

Wysoka jakość danych!

Skąd się biorą respondenci online?

RTS

Panel badawczy

Wszyscy internauci

Użytkownicy stron*

Użytkownicy stron w czasie realizacji badania

Wszyscy internauci

Użytkownicy stron*

Osoby, które wzięły udział w jakimkolwiek badaniu z rekrutacją do Panelu

Osoby, które zapisały się do Panelu

Osoby, które **w momencie emisji** zaproszenia miały czas i chęć wziąć w nim udział.
JEDNORAZOWO

Osoby, które **w czasie realizacji badania** miały czas i chęć wziąć w nim udział.
MOŻNA WRACAĆ. ZAPROSZENIA

* najczęściej są to grupy witryn internetowych obsługiwanych kompleksowo przez wydawców, powierzchniowo płatne za emisję

Kto wypełnia – różnice w profilu

	RTS	Panel
Płeć		więcej kobiet
Wiek	więcej młodych	
Wykształcenie		więcej lepiej wykształconych
Miejsce zamieszkania		więcej osób z dużych miast
Sytuacja zawodowa		więcej osób ze stałą pracą
Dochody	więcej gorzej zarabiających	
Wielkość gospodarstwa domowego	więcej osób z dużych gospodarstw	
Staż w internecie		dłuższy
Częstotliwość korzystania	(ale też heavy users)	więcej heavy users
Kompetencje komputerowe		wyższe

Kto wypełnia – różnice w wynikach

	RTS	Panel
Znajomość marek		wyższa
Używanie produktów		wyższe
Intencja zakupu produktów		wyższa
Zapamiętanie reklam marki	wyższe	
Unikanie odpowiedzi, porzucanie ankiety	częstsze	
Liczba wskazań w długich pytaniach wielokrotnego wyboru		większa

Kiedy stosować

RTS

- szerokie próby celowe, także reprezentatywne
- krótsze, prostsze ankiety
- grupy docelowe definiowane behawioralnie lub geolokalizacyjnie (szerokie oraz wąskie)
- specyficzne grupy docelowe (targetowane pod kątem zachowań w internecie, kontaktu ze stronami, reklamami)
- łączenie z „twardymi danymi”

Panel

- próby celowe
- dłuższe, bardziej złożone ankiety
- wąskie grupy docelowe
- powroty do respondenta (profil demograficzny, styl życia, używanie produktów, używanie specyficznej kategorii itd.)
- testy poufnych materiałów
- komunikacja w obie strony

Narzędzia te mają różne zastosowania ze względu na specyfikę!

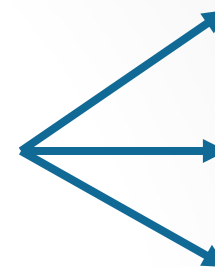

Z czym się mierzymy w badaniach online

Najczęstsze obawy wobec badań online

Problem doboru próby

Niska stopa zwrotu,
specyfika odpowiadających

Brak kontroli ankietera – „klikacze” i „psotnicy”

Jak dobierać próbę online

Penetracja internetu w
wybranych grupach

- **Populacja**

- Polacy ≠ internauci (jeszcze 😊)

→ nie powinno się badać grup o niskiej penetracji internetu
(ALE większość typowych TG możemy spokojnie badać)

- **Metody doboru**

- brak „spisu internautów”, niejednoznaczność identyfikacji

→ identyfikacja cookie, weryfikacja struktury

95%
osób z wyższym
wykształceniem

95%
uczniów
i studentów

85%
osób w wieku
15-45 lat

75%
osób mających
stałą pracę

*NOTA: Cookie nie jest jednoznacznym id użytkownika (różne przeglądarki), więcej przeglądarek, różne osoby przy komputerze

Od czego tak naprawdę zależy trafność badań?

Jak poznać „wynik prawdziwy”?

- ~~badanie wyczerpujące (całej populacji)~~
- badanie „próby reprezentatywnej”

Co to jest próba reprezentatywna?

- losowa i w pełni zrealizowana (?)
- kwotowa/warstwowa, „reprezentatywna pod względem” (?)
- taka, w której osoby dostępne do badania nie różnią się od niedostępnych pod względem cech związanych z badanymi zjawiskami (!)

RTS – co zrobić, nie znając profilu użytkownika

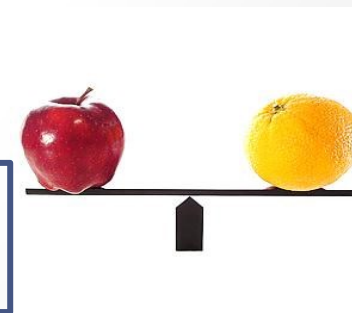
Co wiemy o użytkowniku (pliki cookies*)

- informacje techniczne i behawioralne
  - spis cookies (*gemiusTraffic*), losowanie
  - losowy-warstwowy dobór cookies do badania (populacja cookies jest heterogeniczna – heavy i light users)
  - regulowana emisja zaproszeń (wiek, aktywności cookies, cykl zaproszeń, capping)
  - zakładanie kwot minimalnych na niedoszacowane grupy
  - emitowanie zaproszeń na stronach o łącznym zasięgu powyżej 80%

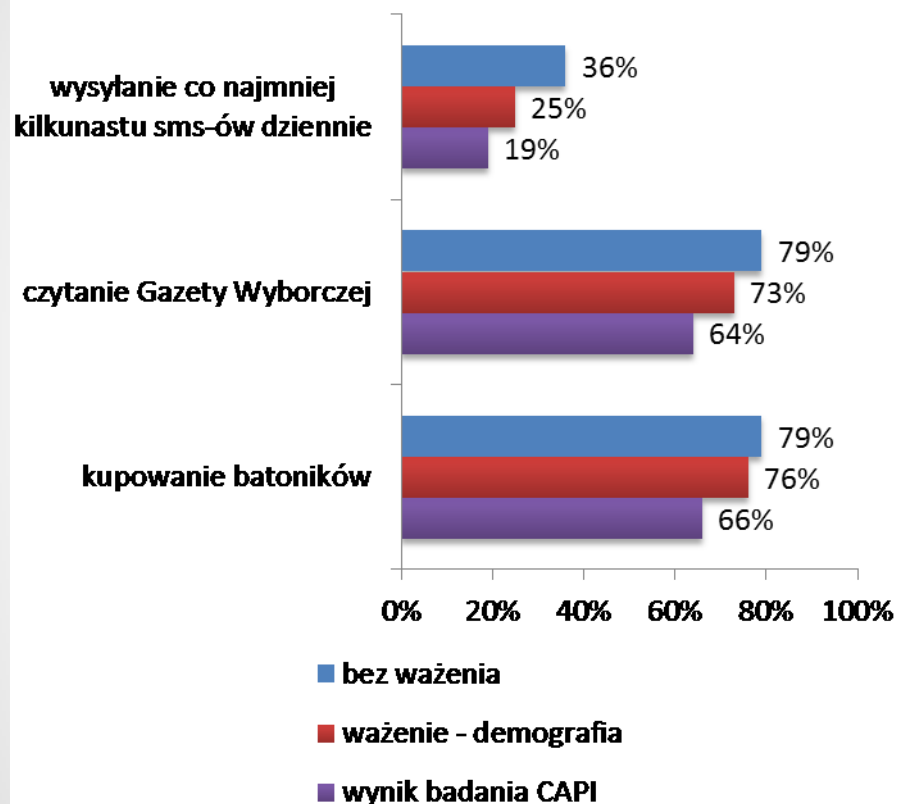
Jak dobierać/korygować próbę, aby osiągnąć wysoką jakość wyników

- kluczowe zmienne wymagające kontroli
  - zmienne soc-dem
  - zmienne specjalne, behawioralne (ok. 10 zmiennych dopasowanych do typów badań)

Korekta próby – demografia

GRUPA CELOWA: POLACY 15-49 LAT

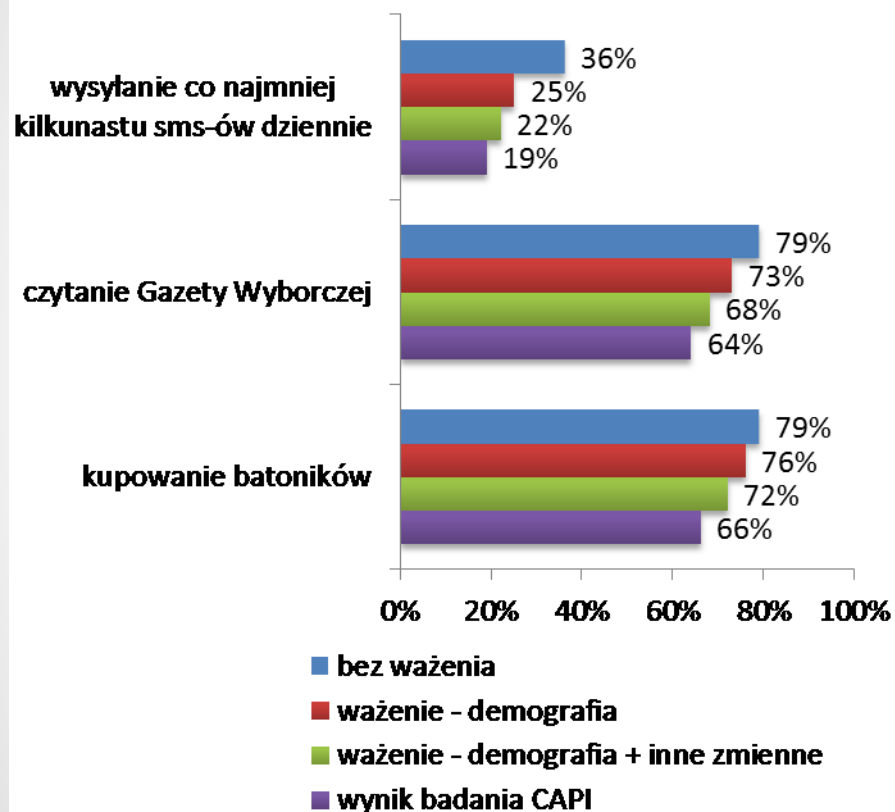

Kontrola „standardowych” zmiennych soc-dem przybliży dane do referencyjnych, ale i tak pozostaje spora różnica 😞

Źródło: badania w ramach projektu „Innowacyjne metody poprawy jakości badań prowadzonych przez internet”, maj 2010

Korekta próby – wyjście poza demografię

GRUPA CELOWA: POLACY 15-49 LAT

Nadzorowanie dodatkowych zmiennych kontrolnych przybliży dane do wyniku referencyjnego

Stosowanie w zależności od badanych grup różnych zmiennych dla zjawisk:

- **związanych z internetem**
- **niezwiązanych z internetem – populacja internautów**
- **niezwiązanych z internetem – grupy celowe szersze niż grupa internautów**

Źródło: badania w ramach projektu „Innowacyjne metody poprawy jakości badań prowadzonych przez internet”, maj 2010

Stopa zwrotu i specyfika odpowiadających

Response Rate

(%) RR = kilka (RTS) do kilkudziesięciu (Panel)

- atrakcyjne i nieinwazyjne zaproszenia
- optymalna budowa kwestionariusza
- konstrukcja i format pytań w kwestionariuszu
- dobór większej grupy potencjalnych respondentów

Specyfika odpowiadających na ankiety

- Niektórzy respondenci mają mniej cierpliwości niż inni
  - uatrakcyjnianie ankiety (np. gamification)
  - kontrola struktury próby (technologia)

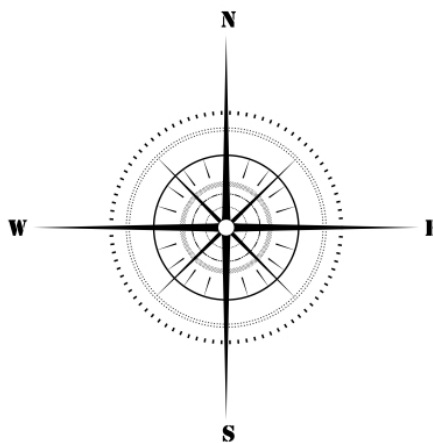
A co z „Klikaczami” i „Psotnikami”?

Kwestia „podejrzanych” danych (kilka %)

- Nieuważne/szybkie odpowiedzi („Klikacze”)
  - czytelne i jednoznaczne formułowanie pytań
  - atrakcyjność pytań
  - weryfikacja czasu wypełniania ankiety
- Manipulacja odpowiedziami („Psotnicy”)
  - weryfikacja spójności logicznej ankiety (pytania kontrolne)
  - kilka % zapasu w próbie, weryfikacja odpowiedzi, usuwanie nierzetelnych wpisów z bazy

Jak pytać o standard badań online: panel i RTS

Jak pytać o dobry standard badań online

1. Dobór próby do badania.
2. Sposób kontroli i korekty próby (struktura jakich zmiennych jest kontrolowana, w jakich przypadkach, do jakich danych referencyjnych, ew. też które rozkłady są łączne, a które brzegowe; sposoby korekty, np. próby kwotowe / ważenie / połączenie obu) wraz z uzasadnieniem wyboru takiego sposobu.
3. Karencja (jak często respondent może dostać ankietę).
4. Sposób kontroli spójności logicznej danych / czyszczenie danych.
5. Do jakich przeglądarek/wersji przeglądarek jest dostosowane działanie kwestionariuszy?
6. Fakt i sposób wynagradzania respondentów – czy respondent może łatwo przewidzieć, za jakie odpowiedzi dostanie wyższą nagrodę (formułowanie pytań screenujących)?
7. Sposób zapraszania respondentów do udziału w badaniu (aktywny vs pasywny).
8. W jaki sposób identyfikowani są respondenci?

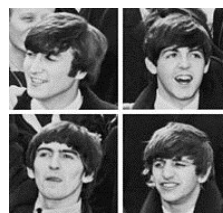
Specyficzne do RTS

1. W jakim formacie wyświetlane są zaproszenia do badania (pop-up, pop-under, top-layer)?
2. Jaki jest łączny miesięczny zasięg standardowo wykorzystywanej powierzchni emisyjnej?
3. Na jakich powierzchniach emitowane są kwestionariusze z zaproszeniem do badania?
4. Czy jest możliwe targetowanie emisji zaproszeń do badania?

Jak pytać o dobry panel online

1. Czy to jest własny panel?
2. Ilu respondentów jest zarejestrowanych w panelu?
3. Ile wynosi wskaźnik rotacji?
4. W jaki sposób respondenci są zapraszani do udziału w badaniu? Czy można zapisać się samemu?
5. Jak wygląda proces rejestracji do panelu?
6. Czy firma posiada procedury potwierdzające zgodność danych nowych panelistów oraz możliwość identyfikacji osób, które podają dane niezgodne ze stanem faktycznym?
7. Jakiego rodzaju dane o respondentach zawiera profil uczestnika panelu?
8. Jak często dane respondenta są aktualizowane?
9. Jak wygląda system wynagradzania panelistów?
10. Jak często ten sam uczestnik otrzymuje ankietę internetową w danym okresie?
11. Czy zachowywane są informacje na temat historii uczestnictwa panelistów w badaniach?
12. Czy w panelu obowiązuje polityka prywatności? Jeśli tak, jak ona wygląda?
13. Czy panel działa w zgodzie z wszystkimi regionalnymi, narodowymi i lokalnymi prawami respektowania prywatności, ochrony danych, ochrony dzieci itp. Czy używane są UE Safety Harbour i COPPA? Jakie inne branżowe standardy badań są wprowadzone, np. ICC/ESOMAR Międzynarodowy Kodeks Badań Rynku i Badań Społecznych, wytyczne CASRO itp.?
14. Jakie środki bezpieczeństwa/ systemy ochrony danych posiada firma?
15. Czy panel jest wykorzystywany do innych celów niż badania marketingowe?

Klasyki się przyglądają

Młodzi choć nie stworzyli jeszcze swojego najlepszego albumu, to nagrali już kilka bardzo dobrych płyt!

* Zdjęcia pochodzą z Wikipedii

Konferencja
SONDAŻ POLSKI. METODA, ETYKA, MEDIA

Dziękuję

Michał Kot, IIBR
michal.kot@iibr.pl
608 522 318

IIBR - Najwyższa jakość badań online

Projekty rozwojowe

Dofinansowanie z **Narodowego Centrum Badań i Rozwoju** w ramach programów:

1

Innowacyjne metody poprawy jakości badań prowadzonych przez internet

- **Wyższa jakość prób** badawczych
- **Identyfikacja populacji do badań online**, tak aby uzyskiwać wiarygodne wyniki
- **Porównanie badań** online vs. offline

Realizacja 11'2009 – 11'2010,
Budżet: 760 000 zł

2

Innowacyjne techniki i narzędzia badań online minimalizujące obciążenie użytkowników

- **Krótszy czas przygotowania** badań bez straty jakości
- **Wyższa jakość danych** dzięki większemu zaangażowaniu respondenta w badanie
- **Bardziej efektywna dotarcie** do wąskich grup celowych bez straty jakości

Realizacja 02'2012 – 09'2013.
Współpraca z SGH.
Budżet: 1 882 000 zł

